

Odense den

Til

Kirkeministeriet

Vedr.:

Kommentarer til den fornyede udtalelse vedrørende Forn Sidr, Asa- og Vanetrosamfundet i Danmark, af den 8. februar 2003.

Bilag:

1. Generelt om blót.
2. Vielser.
3. ”Vore blót er ikke bare liturgi”, særhæfte udgivet af Forn Sidr.

Vi har den 6. juni 2003, ved et møde i Kirkeministeriet, modtaget ovennævnte fornyede udtalelse af fuldmægtig J. U. Jørgensen.

I weekenden 16 – 18 maj afholdt Forn Sidr Alting for 2003, hvor Forn Sidrs vedtægter gennemgik en grundig revidering, således at de nu er helt tidssvarende. Blótgruppernes tilhørsforhold blev yderligere præciseret. Forn Sidrs bestyrelse blev pålagt at sørge for, at der mindst fire gange om året afholdes officielt Forn Sidr blót. Dette blót foregår efter et bestemt ritual, der, sammen med specificerede minimumskrav til vielsesritualet, ligeledes blev vedtaget af Altinget. Derudover er vores trosgrundlag blevet udvidet og udskilt fra vedtægterne til en selvstændig tekst. Dette er gjort for at uddybe og præcisere det grundlag, som vi bygger vores tro på.

Da disse tiltag til stor del imødekommer Udvalgets betænkeligheder, vil vi her kommentere den fornyede udtalelse. Vores bestræbelse udover at informere om de nye tiltag, er at tydeliggøre, hvad det er vi mener, således at vi kan få en fælles forståelse for, hvordan vores trossamfund er struktureret..

Allerførst skal vi dog beklage, at I tilsyneladende kun har modtaget forsiden til hæftet ”Vore blót er ikke bare liturgi”. Hensigten med at sende hæftet, var at give jer et indblik i Forn Sidrs gudedyrkelse. Hæftet er et udvalg af vore medlemmers beskrivelser af blót, som har været bragt i vor medlemsblad, gennem de sidste fem år. Da hæftet tydeligvis ikke er kommet udvalget i hænde sammen med resten af det materiale, som vi har fremsendt til ministeriet, har vi fået lavet en kopi af det pågældende hæfte. Dette skyldes at der kun blev fremstillet tre originaleksemplarer, hvoraf et en tilgik ministeriet, et gik til Forn Sidrs arkiv og det sidste befinder sig i privateje.

Indledningsvis kan siges at ”den gamle sæd/den gamle skik”(Forn Sidr), er samlet udtryk for den nordiske tro, sammenfattet og formidlet i form af sæder, myter, traditioner og værdier. Det er et livssyn og et slags perspektiv på tilværelsen. Vi betragter det selv som den levende nordiske etniske tradition.

I dag lever vi i en postmoderne, sekulariseret tid. Samtidig er der en stor interesse for åndelighed. Dette ses bl.a. i new age-bevægelsen og interessen for ”det alternative”. Et trosmæssigt tag-selv-bord, hvor forskellige trosforestillinger ofte blandes. Man tager det man kan lide, og lader resten være, eller også laver man det om, så man kan lide det.

Vi formoder at det bl.a. er dette, som udvalget søger at afdække, hvorvidt dette er noget der er gældende for vores trossamfund. Her kan vi forsikre udvalget at dette tag-selv-bord ikke passer til dem, der dyrker den gamle skik. For den asatro selv er der et tydeligt skel mellem, hvad der falder inden for den nordiske tradition, og hvad der ikke gør.

Efterfølgende vil vi søge at opklare de punkter, som udvalget giver udtryk for, stadig er uklare.

Fælles trosgrundlag.

Udvalget skriver bl.a.

”Udvalgets udtalelse bygger på den forudsætning – som udtrykt i udvalgets retningslinjer – at der findes et fælles trosgrundlag: ”en nærmere udformet lære...som er grundlag for medlemskabet” , ”en fælles tro, som giver retningslinjer for menneskets handlinger” og ”som udtrykkes gennem vielses- og/eller andre ritualer” (Udvalgets retningslinjer , s.6). Udvalget kan ikke se, hvorledes disse krav bliver opfyldt af en gruppe med individuelle trosopfattelser og, som omtalt i såvel udvalgets udtalelse som nedenfor, ingen rituelle forskrifter har.”

Vi har en fælles tro, som vi nu har sammenfattet i vores trosgrundlag.

Vi har hidtil ment, at teksterne i Den Ældre Edda (hvor f.eks. Hávamál giver nogle etiske retningslinjer for menneskets handlinger, i form af ca. 140 ”gode råd”) og medlemmernes personlige oplevelser af guderne, vætterne og naturkræfterne har været fyldestgørende.

Vi har så i det forløbne år haft en arbejdsgruppe, der har set nærmere på vores vedtægter og trosgrundlag, hvilket Óttar Ottósson, også har nævnt. Disse har fundet frem til den præcisering af vores trosgrundlag, som med meget stor majoritet blev vedtaget ved vores Alting maj 2003. Denne har vi afleveret til Kirkeministeren ved vores møde den 6. juni 2003.

Vores begrundelse for at indføre et specifikt trosgrundlag er at have en kortere tekst, der sammenfatter det væsentligste i vores tro. Et trosgrundlag, der er formuleret så præcist, at det ikke kan misforstås og dog stadig er så bredt, at det kan rumme den mangfoldighed, der er inden for vores tro, og på en måde at udenforstående og evt. interesserede *ikke behøver være i tvivl om, hvad vi står for.*

Vi har forstået at ministeriet har videresendt dette trosgrundlag til udvalget, og vil derfor her nøjes med at henvise til dette.

Spørgsmålet om rituelle forskrifter, vil vi efterfølgende komme ind på under overskriften ”Fælles Ritualer”.

Udvalget skriver endvidere: *”De to spørgsmål vedrørende trosbekendelse og autoritet i dogmatiske spørgsmål, som kædes sammen i udvalgets udtalelse, er udtryk for udvalgets efterlysning af et fælles trosgrundlag, som er forudsætning for at være tale om et trossamfund.”*

”Udvalget kan ikke se, hvorledes Óttar Ottóssons formuleringer af 31. august 2002 kan forenes med den oprindelige ansøgnings formulering: ”Troen er meget individuel, og der findes ikke dogmer tilknyttet troen.””

Hvad gælder dogmer eller ikke, ser der ud til at problemet kunne være lidt forskellige tolkning af betydningen af dette ord.

I Lademans leksikon findes der forklaringer på 'dogme' og en lidt anderledes forklaring på 'dogmatik'. Forskellen er forsvindende lille, men den kan give anledning til diskussioner.

Lademans leksikon:

Dogme (græsk): *uomtvistelig rigtig filosofisk grundsætning; fastslået læresætning. I den romersk-katolske kirke en religiøs sandhed, åbenbaret af Gud, defineret af Kirken og forpligtende for alle troende; i evangelisk teologi en kristen sandhed, som skal pege hen mod Guds åbenbaring og modvirke forfalskning af evangeliet.*

Dogmatik; [då--] (græsk): *systematisk, videnskabelig fremstilling af den religiøse troslære. Den kristne kirkes dogmatik søges udviklet ud fra Bibelens budskab og går ud fra Guds åbenbaring i Jesus Kristus.*

I betydningen *uomtvistelig rigtig filosofisk grundsætning; fastslået læresætning(...) forpligtende for alle troende*; så er det fuldstændig korrekt, at vi ikke har den slags. Det er faktisk dybt imod vores tro. Det individuelle i vores tro vil blive uddybet efterfølgende.

Hvis man i stedet ser på den næste forklaring: *som skal pege hen mod Guds åbenbaring og modvirke forfalskning af evangeliet*, og omskriver det til at gælde asatro, dvs. pege hen imod den personlige oplevelse af magterne (guderne) og tilstræbe en kildetro fortolkning af den ældre Edda. Dette svarer fint til hvad Óttar Ottósson mener, når han prøver at uddybe vores oprindelige ansøgning. Hvis man tager denne betydningss forskel med i sine overvejelser, er der ikke den store modsætning imellem den oprindelige ansøgning og den efterfølgende uddybelse.

Hvad gælder en *systematisk, videnskabelig fremstilling af den religiøse troslære*, så er Den Ældre Edda og vores trosgrundlag samt §12 i vores vedtægter, udtryk for den systematik, som vi mener på forsvarlig vis kan favne mangfoldigheden i vores tro.

Asatroen, eller den norrøne tro, har altid været meget individuel. Dette har sandsynligvis været meget mere udtalt i gammel tid, hvor folk ikke har haft nutidens muligheder for at kommunikere og udveksle information over større afstande, hvilket også fremgår af nedenstående citat.

Gads religionshistoriske tekster, 1984:

Kap 14. Nordisk religion, Claus Lund. s.345

”Nordisk religion er en videreudvikling af germanske trosforestillinger, men på samme måde som der formodentlig aldrig har eksisteret nogen homogen germansk religion, har den nordiske tro på intet tidspunkt udgjort noget ensartet forestillingskompleks, og har heller ikke besiddet nogen dogmatik. Trosudøvelse og trosforestillinger har varieret kraftigt fra et område til et andet, afhængig af hvilken påvirkning, der gjorde sig gældende det pågældende sted.”

Til trods for denne kraftige variation har man alligevel kunnet finde stærke fællestræk, især i måden at udføre ritualer, og hensigten med disse;

Gads religionshistoriske tekster, 1984:

Kap 14. Nordisk religion, Claus Lund. s.371

”Den private kult tier kilderne i højere grad om, men den har i store træk haft det samme indhold med ofring af dyr og drikoffer, således er den gamle betegnelse for at fejre den hedenske julefest ”at drikke jul”. Også genstande blev dyrket, og der er fundet udskårne træfigurer og små

metalstatuetter, der må forestille guder. (...) Mens den offentlige kult har skulle sikre rigets eller landsdelens sikkerhed og fremgang, har den private kult været anvendt til varselstaging om det kommende år og sikring af frugtbarheden i den nærmeste omkreds."

Ser man på vores tro og måden, som den har været praktiseret på, ud fra hvad man kan udlede af det tilgængelige kildemateriale, fremgår det, at det overordnede billede er enslydende.

Nu lever vi i en anden tid og til dels også i en anden kultur, end man gjorde dengang. Derfor er vores tro i dag anderledes, end den var dengang. Ligesom hos flere andre religioner og trosopfattelser, er der sket en udvikling i løbet af de sidste 1000 år.

De for vores tid unikke muligheder for at kommunikere på, såvel over store afstande, som frit og uden angst for forfølgelse, har gjort, at vi har kunnet tale sammen om vores trosoplevelser på en helt anden måde og herved kunnet finde fællestrækkene. Disse fællestræk, der er opstået uafhængigt af hinanden på vidt forskellige steder i Danmark og i det øvrige Norden, har været så mange, at dannelsen af et moderne trossamfund har været en naturlig udvikling.

Disse fællestræk har for os kraftigst givet sig til udtryk som en stærk følelse af samhørighed, hvor fælles livsopfattelse og verdensanskuelse har været, og stadig er, det primære omdrejningspunkt.

Et andet vigtigt omdrejningspunkt er de ritualer, som vi afholder, der også har markante fællestræk. Den store udfordring i dannelsen og udformningen af vores trossamfund har været, klart at formulere disse fællestræk.

Denne proces har været udfordrende, men med beslutningerne på dette års Alting, har vi opnået en løsning, som er til alles tilfredshed.

Indenfor rammerne af disse beslutninger, har vi stadig plads til den personlige fortolkning af vores tro, noget der også udtrykkes i vores trosbekendelse.

"Vi ser det samme, men ser forskelligt. Ingen kan sige hvis syn der er sandest." Dette kan nærmere forklares ved, at hver guddom har sine særlige karakteristika, som vi alle er enige om. F.eks. står Tor for styrke, og lyn og torden er tæt forbundet med ham. Nogle mener så, at Tor er en metafor, en arketype på styrke, andre mener, at han er en forhistorisk person, der har fået karakter af myte, og andre igen mener, at han er en gud, der lever og ånder i et slags parallelverden til vores, osv. Det fælles er, at vi alle "tror på" Tor, - det individuelle er, hvordan vi opfatter Tor. Denne frihed til personlig fortolkning er en integreret del af vores livsanskuelse og gør sig gældende for hele vores trosopfattelse.

Vores tro er som bekendt en polyteistisk tro. Vi har mange guder og en hel del andre væsener i vores panteon. Vi vælger så, hver især, hvilke elementer af Regin (vores panteon), vi ønsker at hylde. Det kan være Frey ved et blót eller Odin ved et andet blót, alt afhængig af, hvilke behov man har her og nu. Man kan også samtidig have én bestemt gud, en "fulltrúi", der følger én livet igennem.

Ikke alle vores medlemmer dyrker alle disse kræfter, dermed er vores tro individuel, men vi er enige om, at de alle findes, og dermed er vores tro fælles. På samme måde som hinduisterne med deres uhyre omfangsrige panteon. Selvom de har en meget individuel tilgang til og dyrkelse af deres guder, er de alle hinduister.

Uden at der i øvrigt kan trækkes nogle paralleller, ser det ud til, at de katolske helgener fungerer lidt på samme måde. En katolik har nogle få helgener, som han personligt henvender sig til, men alle katolikker er enige om, at alle helgener er helgener. En individuel helgendyrkelse, men en fælles tro på helgener.

Fælles er også, at troen spiller en aktiv rolle i vores dagligdag. Hvordan den gør det er selvfølgelig individuelt. Dette er beskrevet af flere medlemmer i vores medlemsblad Vølse nr. 22. (Vølse nr. 19 – 24, skulle være fremsendt fra ministeriet.)

Fælles ritualer:

Her vil vi igen gøre opmærksom på, at vi har indført et specifikt Forn Sidr-blótritual, som skal følges, når der afholdes blót i Forn Sidrs regi. Ved dette års Alting, blev det vedtaget, at bestyrelsen skal sørge for, at der mindst 4 gange årligt bliver arrangeret Forn Sidr-blót, som skal følge det vedtagne ritual. Det betyder, at medlemmerne, mindst 4 gange årligt har mulighed for at komme til et kendt ritual. Dette ritual findes beskrevet i sin helhed under § 12 i vores vedtægter.

Herefter vil vi henvise til vores medlemsblad, Vølse nr. 23, der havde vores ritualer som tema. I dette blad er flere ritualer nærmere beskrevet, og vi mener at fællestrækkene er tydelige. Videre vil vi henvise til det hæfte, som vi har vedlagt en kopi af, ”Vore blót er ikke bare liturgi”, hvor blótene også beskrives.

Generelt omkring vores praksis kan siges, at når vi udarbejder vores ritualer, primært blót, lægger vi vægt på 3 ting;

- 1) det skal hvile på et *traditionelt grundlag*,
- 2) der skal være en *åndelig dimension* og
- 3) det må *aldrig blive trivielt, hult eller teatralisk* for blótdeltagerne.

Der er ikke nogen fastlagt liturgi overleveret fra før kristendommens indførelse. Derfor bliver vi nødt til at genskabe liturgien i de ritualer, vi udfører.

Det *traditionelle grundlag* betyder, at vi søger i de kilder som findes, for at finde de elementer, som har været brugt ved de konkrete blót eller har tilknytning til den årstid, hvor blótet finder sted. Af kilder benytter vi os af Edda-digte, Snorre Sturlasons skrifter, Ældre og Yngre Edda, samt sagalitteraturen som helhed. Imidlertid står der ikke så forfærdeligt meget om ritualer i disse. Derimod er der overleveret en hel del ritualer fra nordisk folketro, hvor vi mener, at den hedenske oprindelse er tydelig. Derfor gør vi stor brug af netop almuens ritualer og skikke, der findes nedtegnet fra 16-, 17- og 1800 tallet.

Videre sker der en stor erfaringsudveksling imellem de forskellige forrettere. Dette har Óttar Ottósson også gjort opmærksom på, og ved mødet med kirkeministeriet afleverede vi en A4 sides beskrivelse af, hvordan vore blótførere ”uddannes”. Også dette papir skulle være sendt videre til udvalget, ifølge vores informationer fra Kirkeministeriet. Vi vil her henvise til denne beskrivelse.

Det *åndelige element* har vi med på flere måder. Dels søger vi, ved fremførelsen af ritualer, at skabe en stemning, der beforder magtens nærvær i kredsen. Dels er der nogle, der gør brug af sejd ved udarbejdelse af ritualer. På denne åndelige rejse får vedkommende besked om forskellige elementer, der kan indgå i ritualer. Dette bevirker også, at intet ritual nødvendigvis bliver helt lig et andet. Selv om vi bestræber os på at give hvert blót sit særpræg af den bestemte årstid eller højtid, er det dog nødvendigt med en vis genkendelighed. Vi har derfor efterhånden fået opbygget et skelet, hvorefter vi sammensætter vores ritualer. Se vedlagte beskrivelse, jf. Bilag 1.

Det sidste punkt, at det *aldrig må blive trivielt, hult eller teatralisk*, er den største udfordring for vore blótførere. At have nærvær til, under blótceremonien, at skabe den stemning der gør, at deltagerne opnår kontakt med sine guder. Her er det, at blótdeltagerens oplevelse af blótet kommer ind og afgør, om dette er en blótfører, man vil bede om at udføre et blót igen eller ej.

Før vi fortsætter med præciseringen af vore vielsesritualer, vil vi kort berøre et par kommentarer, som udvalget har til punktet om ritualer i vores forrige brev.

”Udvalget er ikke enig i Óttar Ottósson's indledende bemærkninger på side 3 om ritualforskrifter i andre religioner og ej heller i hans generaliserende betragtninger om polyteistiske naturreligioner.”

Da vi ikke mener at dette har nogen afgørende betydning, vil vi undlade at diskutere dette nærmere.

”Óttar Ottósson tager afstand fra udvalgets bemærkninger at minimumskravene i princippet kun gælder vielsesritualet og at minimumskravene er meget upræcise. Førstnævnte henviser til en formulering i indledningen til den oprindelige ansøgnings bilag 3: at "alle ritualer kan ændres således at de passer til den enkeltes udlægning af troen. Dog skal minimumskravene være opfyldt for at ritualet har retslig gyldighed. Dette gælder i princippet kun for vielsesritualet." Udvalget konkluderede at sidstnævnte sætning må forstås således, at minimumskravene i princippet kun gælder vielsesritualet. Óttar Ottósson fremfører, at omtalte sætning betyder, "at vielsesritualet ikke har retslig gyldighed, hvis minimumskravene ikke er opfyldt". Udvalget finder det vanskeligt at indlægge denne fortolkning i ordlyden.”

Vi må erkende, at den originale formulering ikke er særligt hensigtsmæssig i sin formulering. Ikke desto mindre, er det den retslige gyldighed af vielsesritualet, vi taler om i vores oprindelige ansøgning. Problemet opstår, når det ikke er nærmere defineret, hvad den afsluttende sætning henviser til.

Vi har ment det sådan her: *” Dog skal minimumskravene (de juridiske) være opfyldt for at ritualet har retslig gyldighed. Dette (at ritualet har retslig gyldighed) gælder i princippet kun for vielsesritualet.”*

Udvalget har tydeligvis forstået det som: *”Dog skal minimumskravene være opfyldt for at ritualet har retslig gyldighed. Dette (minimumskravene) gælder i princippet kun for vielsesritualet.”*

At vi ikke har formuleret os tydeligere første gang, kan vi kun beklage, da det åbenbart har ført til en del misforståelser. Vi håber at det er tydeliggjort nu.

Hvad gælder selve vielsesritualet, har vi på årets Alting præciseret minimumskravene. (se vedtægterne § 12). I førkristen tid var ægteskabet en aftale mellem to personer om at føre slægten og slægtens besiddelser videre. Derfor har vielsen for os en anden funktion end den kristne, og vi bruger vores guder til noget andet. I vores vielser giver brudeparret et løfte til hinanden, ikke til guderne. For os er det at indgå et ægteskab en aftale der indgås af to ligeværdige personer, der giver hinanden deres ord på at opretholde og ære denne aftale. Når vi eksempelvis påkalder Frej i forbindelse med et bryllup gør vi det for at bede ham om hjælp til at gøre ægteskabet frugtbar, ikke for at besegle ægteskabsløftet. Netop derfor ønsker vi, at det er brudeparret selv der indenfor ægteskabslovens rammer bestemmer formen.

For at vise hvordan vielser går til, vedlægger vi her nogle flere eksempler på dette. Af disse fremgår det også at selvom vielsesritualet er et løfte mellem to mennesker, er ritualet stærkt præget af vores tro.

Se vedlagte ritualer jf. Bilag 2.

Afsluttende bemærkninger:

Vi har også en kommentar vedrørende følgende:

”Et nyt moment, som udvalget ønsker at inddrage i sagen er, at der tilsyneladende er forsøg på at etablere en egentlig Godeuddannelse med dertil knyttet prøve. Der er i den anledning blevet etableret "Goderingen" som er et uddannelses- og samarbejdsfællesskab af kultforrettere i det danske asetromiljø (jfr. webstedet: www.goderingen.dk).”

Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at Goderingen er et fritstående initiativ udenfor Forn Siðr, startet af såvel medlemmer af Forn Siðr som folk, der ikke er medlem. Der forekommer dialog Forn Siðr og Goderingen imellem omkring et evt. samarbejde, men dette er på nuværende tidspunkt langt fra afgjort. Dette er et spørgsmål, som Altinget 2004 først skal tage stilling til, før Forn Siðr ønsker at inddrage det i sagen.

Vi håber med ovenstående forklaringer at have kastet lidt bedre lys over, hvordan vores trossamfund er struktureret, og hvilken praksis vi har. Skulle der trods dette stadig være uklare detaljer, håber vi på en frugtbar dialog. Vi har ofte erfaret at en personlig samtale, hvor deltagerne sidder overfor hinanden, kan lette forståelsen for alle parter. Derfor er vi også meget villige til at mødes med udvalget (eller enkeltpersoner i udvalget) for, i fællesskab, at finde klarhed i disse spørgsmål. Der er mange elementer i religionen, hvor opfattelserne i vores trossamfund er forskellige, men vi er ikke et øjeblik i tvivl om, at vi er et velfungerende trossamfund. Troen på, at den nordiske gudeverden eksisterer, at den er fælles og binder os sammen i et moderne trossamfund, bestående af selvstændigt tænkende mennesker, - netop dét er vi meget bevidste og enige om.

Afslutningsvis vil vi komme med en stående indbydelse.

Som nævnt afholder Forn Siðr officielt blót fire gange årligt. Hvis nogen af udvalgets medlemmer skulle have lyst til at få syn for sagn og deltage i et blót (evt. som tilskuer udenfor cirklen), er I meget velkomne til at kontakte os, så vil vi arrangere at, I kan deltage ved førstkommende passende lejlighed.

Vi vil også gerne gøre opmærksom på at der i Sverige er yderligere et asatrosamfund, det tredje, der er blevet godkendt som trossamfund. Nordiska Ringen, der siden har skiftet navn til Norröna Samfundet, blev godkendt som trossamfund i marts 2003, efter at have indsendt deres ansøgning i januar 2003.

Til år og fred

Tissel Jacobsen
Formand

Generelt om Blót

Før blótet plejer vi at fortælle blótgæsterne lidt om, hvad der skal foregå. Det giver os dels mulighed for at fortælle førstegangsbloetgæster, hvordan de skal opføre sig og hvordan ceremonien vil forløbe, dels får vi lejlighed til at fortælle om de særlige ting, som skal foregå ved det pågældende blót og evt. organisere praktiske ting som f.eks. fakkelbærere eller instruktioner i trampedans. Vi plejer også at henstille til deltagerne om at slukke deres mobiltelefoner.

Cirklen/Kredsen

Vi står i en rundkreds med Goden/Gydjen i et specifikt verdenshjørne, somme tider står der en Gode/Gydje i hvert verdenshjørne. Vi har også sommetider 2 fakkelbærere stående bag ved hver Gode eller Gydje i hvert verdenshjørne, 8 i alt. Dels giver ild en højtidelig stemning og dels er det praktisk med lys, hvis der skal oplæses en tekst.

Denne cirkel eller rundkreds, vi står i, har vi ikke nogen egentlige historiske belæg for. Når vi alligevel anvender den, er det fordi den har nogle fordele. For det første er det praktisk at stå i en rundkreds, når hornet skal gå rundt. For det andet giver den blótgæsterne en følelse af samhørighed. For det tredje skaber cirklen et ceremonielt rum, hvor alles øjne er rettet mod centrum. Endelig er ringen også et symbol på årets gang og livets cyklus. Den er også solhjulet, hvis eger dannes af linjer i verdenshjørnerne mellem de fire Goder og/eller Gydjer.

Efterfølgende elementer i [*kursiv*] parentes forekommer kun lejlighedsvis. Rækkefølgen på delmomenterne, fra at cirklen er lukket, til at den åbnes igen, er ligeledes skiftende. Her har vi fuld tillid til forretternes evne til at sammensætte blótet, på en passende måde. I andet tilfælde vil deltagerne, som Óttar Ottósson også har nævnt, ikke yderligere bede den pågældende forrettere om at forrette et blót.

Cirklen lukkes. Goden/Gydjen lukker kredsen. Cirklen og dens åbnings- og lukningsceremoni er noget, der efterhånden er blevet tradition i de fleste blótgrupper. Oprindelsen fortaber sig i almindelige nyhedensk tradition. Den måde, vi gør det på, er vores tillempling af denne tradition. Nogle bruger f.eks. en hammer ved påkaldelsen. Andre bruger også at påkalde dværgene (Nordre, Østre, Søndre og Vestre) ved de 4 verdenshjørner. Andre igen påkalder forskellige guder i stedet. Nogle laver med en hånd et solhjul – Goden/Gydjen kan også vælge at vandre rundt om kredsen, i stilhed eller under stille sang, evt. tromme, for at til sidst ende på sin oprindelige plads. Når kredsen er lukket, må den ikke brydes, før den bliver åbnet igen. (Børn og dyr er dog undtaget, for de ved ikke bedre.) Åbningen af cirklen sker på samme måde som lukningen.

Diverse ceremonier til lejligheden/årstiden. Ved midvinter antændes f.eks. ofte et solhjul, som symbol for solen der skal vende tilbage. Ved forårsjævndøgn ofres ofte korn og æg, bl.a. kan der i dette plantes et symbolsk træ. Sang og ringdans er et ofte set indslag ved de forskellige årstidsritualer. Ind imellem læses der en for lejligheden valgt tekst, ofte fra Den Ældre Edda. Det er forskelligt fra blótgruppe til blótgruppe, fra individ til individ, hvad der vælges til de enkelte lejligheder.

[indvielse af værneamuletter og lign.] Dette er, i lighed med cirklen og ceremonierne omkring den, et ritual, vi ikke har noget direkte historisk belæg for, og hvis oprindelse også er nyhedensk praksis. I mange religioner findes der dog en mulighed for en slags indvielse eller velsignelse af forskellige objekter. Og der er heller ikke nogen tvivl om, at man i førkristen tid havde amuletter med

beskyttende virkning. Derfor vil det også være nærliggende at have en ceremoni, hvor sådanne bliver indviet. Det har også vist sig at være et populært indslag.]

[Edsaflæggelse ved edsringen. Vi betragter edsaflæggelse ved edsringen som noget særligt. En sådan ed er det særligt vanærende at bryde. Derfor lægger vi meget vægt på, at man tænker sig godt om, inden man tager edsringen i sin hånd. Hvis man vil aflægge en ed under blótet, er det noget, den enkelte blótdeltager skal aftale med Goden eller Gydjen før blótet. Sådan undgår vi, at spontane indfald giver anledning til løfter, der ikke kan overholdes.]

[Personligt offer. F.eks. en flaske vin til Odin for visdom ved eksamen, eller et smykke til Freja som tak for noget, eller noget helt tredje. Dette er meget personligt.]

Fællesoffer. Mælkeoffer har, sammen med smøroffer, ofte forekommet i efterhedensk folkeskik. Dette bruges ofte, ligesom det tidligere nævnte korn og æg.

Yderst sjældent kan det forekomme at vi ofrer et dyr. Hvis dette sker, skal almindelig lovgivning, og respekt for dyret og blótdeltagerne, selvfølgelig følges.

Hornet sendes rundt i cirklen, og hver deltager udbringer en hyldestskål. Det centrale i ethvert blót er denne **hyldest til guderne**, som vi altid har med. Det er et element som vi har fra Snorres Heimskringla og betegnes som "**hornet går rundt**" (Selvom det næsten altid er et drikkehorn der bliver brugt, kan andet, f.eks. en smuk træskål, også bruges). Ofte sendes hornet rundt flere gange, de første gange plejer Goden/Gydjen at diktere hvem der skal hyldes f.eks. Odin og Frigg for fremgang og sejr, Frej og Freja for År og fred, men den sidste skål er altid fri, dvs. at hver enkelt deltager er fri at hylde hvem de ønsker. Guder, forfædre, venner, familie, husnissen eller andre.

[Talestav. Ofte sendes en talestav, eller edsringen, rundt i kredsen, så at alle der ønsker det kan få ordet. Her er der mulighed for at komme med nogle personlige tanker, en sang, et digt eller noget andet man har lyst til. Det er også muligt at holde en stunds tavshed, eller blot sende talestaven videre. Den der har talestaven må ikke afbrydes, eller forstyrres. Den der taler har også et ansvar for at det der bliver udtalt er oprigtigt ment, og passende til stunden, (humor er oftest både velset og passende). Her er det Godes/Gydjens ansvar at god tone overholdes.]

Cirklen åbnes.

Blótmåltidet er *en lige så vigtig del* af blótet som selve ceremonien. Om maden er medbragt, eller tilberedes i fællesskab på stedet er underordnet. Ved at dele mad og drikke plejes fællesskabet, både mellem deltagerne, og mellem deltagerne og guderne.

Hvordan et blót foregår skal dog opleves! Stemningen og nærværet skal føles. Det er svært at beskrive.

Vielser

1. Forberedelse

I kredsen står gæsterne. Bryllupsforretteren står i øst, Goden/Gydjen i nord og vidnerne i henholdsvis syd og vest. Bruden og brudgommen befinder sig midt i kredsen.

Men først skal der afgøres hvorvidt der skal være bryllup, eller ikke.

Vidnerne og forretterne fastholder gommen, mens bruden løber ud i skoven. Når bruden ikke længere kan ses, løslades gommen, der løber efter, for at finde sin brud.

Dette er parrets sidste mulighed for måske at angre sig. Ikke lade sig finde, ikke kunne finde. Det kan også være en chance for at sige "dig vil jeg have", ved at vente bag nærmeste træ og springe frem og blive fundet. Måden man fanger hinanden på, fortæller også den anden noget. Hvad de to gør når de er alene i skoven er deres egen sag. Ting der skal siges, små ting der skal gøres. Dette er deres stund for sig selv, før det officielle ritual.

Selskabet venter til de to kommer sammen tilbage, og hånd i hånd træder ind i cirklen.

2. Kredsen lukkes

Goden/Gydjen lukker cirklen med: Tor/Sif (øst) – Frej/Freja (syd) – Brage/Idun (vest) – Odin/Frigg (nord)

Goden/Gydjen siger:

"Kredsen er nu lukket, og må ikke brydes. Kun af børn eller dyr, for de ved ikke bedre. Jeg ønsker jer alle velkommen til dette bryllup."

3. Giftermålet

I baggrunden begynder en fløjtist at spille, en stille improviseret melodislænge. Dette fortsætter under hele ritualen.

Bryllupsforretteren hilser bruden og brudgommen velkommen og spørger dem i hvilket ærende de er kommet.

Bruden erklærer at det er hendes vilje at giftes, og tilkalder sit vidne.

Brudens vidne (vest-Goden) siger:

*På ord og ære, æresord,
melder jeg, (vidnets navn),
mig til vidne på at dette er sandt.*

Bryllupsforretteren henvender sig derefter til brudgommen.

Brudgommen erklærer at det er hans vilje at vies, og tilkalder sit vidne.

Brudgommens vidne (syd-Goden) siger:

*På ord og ære, æresord,
melder jeg, (vidnets navn),
mig til vidne på at dette er sandt.*

Bryllupsforretteren synger:

"Hil dig Jord, menneskets mor, Vær frugtbar i himmelens favntag."

Syd-Goden/Gydjen (gommens vidne) synger:

"Hil dig Jord, menneskets mor, Vær frugtbar i himmelens favntag."

Vest-Goden/Gydjen (brudens vidne) synger:

"Hil dig Jord, menneskets mor, Vær frugtbar i himmelens favntag."

Nord-Goden/Gydjen synger:

"Hil dig Jord, menneskets mor, Vær frugtbar i himmelens favntag."

Goden/Gydjen stiger ind i kredsen til brudeparret, og holder edsringen frem til dem.

Bryllupsforretteren spørger brudeparret om de ønsker at blive gift med hinanden, samt om de ved hvad dette vil indebære.

Bruden og gommen svarer hver for sig.

Bryllupsforretteren vier bruden og brudgommen sammen med Vårs hænder, og erklærer dem for rette ægtefolk at være.

Bryllupsforretteren siger:

"I Vårs navn, og med hendes hænder, jeg binder jer sammen."

Bruden og brudgommen slipper edsringen, da Goden/Gydjen har erklæret dem for ægtefolk.

Forretteren træder tilbage i kredsen.

Bruden giver nu brudgommen en kniv,(sværd) som symbol for at beskytte deres fælles hjem, en gave, hvorpå hun har hæftet en personlig gave.

Bruden siger:

"Som et Vårtegn giver jeg, dig denne kniv, må du beskytte vores hjem godt."

Og overrækker kniven.

Brudgommen giver nu bruden en nøgle, som symbol for at vogte deres fælles hjem, en gave, hvorpå han også har hæftet en personlig gave.

Brudgommen siger:

"Som et Vårtegn giver jeg, dig denne nøgle, må du vogte vores hjem godt."

Og overrækker nøglen.

Fløjtespillet ophører.

4. DRIKKE BRYLLUP

Goden/Gydjen hæver et horn med mjød eller anden egnet drik, og siger:

"Jeg drikker til år, til fred og til fryd. Hil."

Goden/Gydjen drikker, går ind i kredsen og giver hornet til bruden.

Bruden løfter hornet og siger:

"Hil (gommens mor), foruden hvem, min stolte mand ej var født på denne jord."

Bruden drikker og giver hornet til gommen.

Gommen løfter hornet, og siger:

"Hil (brudens mor), foruden hvem min fagre kvinde ej var født på denne jord."

Gommen drikker, og giver hornet til bruden.

Bruden løfter hornet og siger:

"Hil (gommens far), foruden hvem, min stolte mand ej var blandt levende at finde."

Bruden drikker og giver hornet til gommen.

Gommen løfter hornet, og siger:

"Hil (brudens far), foruden hvem min fagre kvinde ej var blandt levende at finde."

Gommen drikker, og giver hornet til bruden, men slipper det ikke.

Sammen løfter brud og gom hornet, og siger sammen:

"Hil vores børn, foruden hvem, vor slægt vil dø."

Bruden drikker og giver hornet til gommen, der også drikker.

Derefter løfter gommen hornet, og siger:

"Hil (brudens guder), må I stå min fagre kvinde bi."

Gommen drikker, og giver hornet til bruden.

Bruden løfter hornet og siger:

"Hil (gommens guder), må I stå min stolte mand bi."

Bruden drikker og giver hornet til gommen.

Gommen løfter hornet, og siger:

"Hil (bruden), min fagre kvinde foruden hvem jeg ej mere skal være."

Gommen drikker, og giver hornet til bruden.

Bruden løfter hornet og siger:

"Hil (gommen) min stolte mand, foruden hvem jeg ej mere skal være."

Bruden drikker og giver hornet til Goden/Gydjen der løfter hornet og siger:

"Vætteerne på dette sted skal ej heller mangle drik."

Goden hælder resten af hornets indhold på jorden.

5. Kredsen åbnes.

Udføres af Goden/Gydjen.

Følget vandrer nu i procession med Goden/Gydjen i spidsen, fulgt af brudeparret, forretterne, vidnerne og gæsterne i nævnt rækkefølge, til en nærliggende offerplads. (F.eks. en mose, en hellig sten, et bål el. lign.)

Her ofrer bruden et godt brød til sine guder, for lykke og velfærd i ægteskabet.

Derefter ofrer Gommen et fint stykke kød til sine guder, for lykke og velfærd i ægteskabet.

Ritualet er overstået.

1. Forberedelse

Brudeparret sætter sig i svedehytte, ca. en time, for at svede dårligdomme og gamle kærester ud. En forberedende renselsesceremoni, hvor de to sammen afslutter fortiden, for at kunne træde ind i en fælles fremtid, fri af fortidens "spøgelse". Imens står bryllupsgæsterne udenfor, og synger, trommer og larmer, så ingen kan høre hvad der foregår i hytten.

Når brudeparret kommer ud, iklæder de sig brudetøjet. Ffesttøjet, deres første klæder i det nye liv.

Imens går den forrettende Gode til ceremonipladsen. Denne er indrettet med en markering af midten, en stol lige nord for midten, og et rødt klæde (symbol for Freja, kærlighed og seksualitet, to livsbekræftende elementer i et ægteskab) vest for cirklen.

Bruden udvælger nu 8 mænd, og brudgommen udvælger ligeledes 8 kvinder der efter deres anvisning skriver hver deres rune (fra 16-futharken) på hver deres knytnævestore sten. Således er nu alle runerne i 16-futharken repræsenteret, og der er en symbolsk balance mellem det mandlige og det kvindelige indfor det stundende ægteskab.

Alle går nu, med brudeparret i spidsen, til ceremonipladsen, hvor Goden/Gydjen tager imod dem.

Stenene lægges nu i rækkefølge i en cirkel, med Fe i syd, Reid i vest, Is i nord, og Bjarkan i øst.

Syd-Goden (vidne) fører nu bruden ind til stolen. Hun sidder her for at beskytte manden/hjemmet mod det ubehagelige fra nord (Hel). Brudgommen stiller sig i midten af cirklen, øst-Goden/Gydjen (forrettende) syd-Goden (vidne) og vest-Goden (vidne) stiller sig på plads. Syd- og vest-Goderne er ikke egentlige Goder/Gydjer, men vidner.

2. Kredsen lukkes

Goden/Gydjen lukker nu cirklen med Odin – Loke – Ægir – Tyr

Goden/Gydjen siger:

"Cirklen er nu lukket, og må ikke brydes. Kun af børn eller dyr, for de ved ikke bedre."

3. GIFTERMÅLET.

Goden/Gydjen synger blótsangen (vers 3 og 4 fra Sigdrifamál):

*"Hil Dag, hil Dags sønner, hil nat, og nats datter!
Se på os med milde øjne, og giv de siddende sejr.
Hil jer aser, Hil jer asynjer, Hil dig, du givende jord,
Giv os to ætlinge, tale og forstand, og læge hænder mens vi lever."*

Bryllupsforretteren hilser bruden og brudgommen velkommen og spørger dem i hvilket ærende de er kommet.

Bruden erklærer at det er hendes vilje at giftes, og tilkalder sit vidne.

Bryllupsforretteren henvender sig derefter til brudgommen.

Brudgommen erklærer at det er hans vilje at vies, og tilkalder sit vidne.

Goden/Gydjen siger:

*"(Brudgommen – fornavn + efternavn), I er kommet her i dag fordi I vil giftes med hinanden.
Det skal I hermed vise os med ord og handling."*

Goden/Gydjen lægger nu hammeren i brudens skød. Hun giver den videre til brudgommen, der giver hende en gave, efter eget valg. Brudgommen giver nu hammeren tilbage til Goden/Gydjen.

Goden/Gydjen holder nu edsringen frem og siger:

"Vil I nu, i Vårs navn, aflægge ed på...(formuleres videre af Goden; hvorvidt de vil giftes med hinanden, og om de ved hvad det indebærer)"

Bruden og gommen svarer hver for sig, med hånden på edsingen.

Bryllupsforretteren vier bruden og brudgommen sammen med Vårs hænder, og erklærer dem for rette ægtefolk at være.

Goden/Gydjen synger vers 48-50 fra Fjolsvinsmál:

*"Vel er du kommet, min vilje er opfyldt, efter hilsen kommer kys.
Et så frydefuldt syn, de fleste vil glæde, som har til en anden attrå.
Længe jeg sad, på Lyfjabjerget, ventet' dig dag efter dag.
Som jeg det bød, blevet det er, du kom, mand, til min sal.
Som jeg længtes, savned din kærlighed, og du higet efter min elskov.
Nu er det sikkert, at vi sammen skal, leve til livet er slut."*

Goden/Gydjen siger:

"Er der andet I ønsker at udveksle som pant på dette ægteskab?"

Bruden og brudgommen udveksler ringe, med ordene:

"Som et Vårtegn giver jeg, dig denne ring."

Brudgommen overrækker bruden nøgler.

4. DRISKE BRYLLUP

Bruden tager et fyldt mjødhorn og siger:

"Jeg drikker til år, til fred og til fryd."

Bruden drikker af det, og giver det til brudgommen, der siger:

"Jeg drikker til år, til fred og til fryd."

Gommen drikker af det, og giver det til vielsesforretteren/Goden, der siger:

"Jeg drikker til år, til fred og til fryd."

Goden drikker af det, og giver det til syd-Goden, der siger:

"Jeg drikker til år, til fred og til fryd."

Syd-Goden drikker af det, og giver det til vest-Goden, der siger:

"Jeg drikker til år, til fred og til fryd."

Vest-Goden drikker af det, og beholder hornet.

Goden/Gydjen siger:

"Har vidnerne noget at tilføje?"

Nu kan syd- og vest-Goden komme med indslag. Er dette ikke tilfældet, åbnes cirklen.

5. Kredsen åbnes.

Udføres af Goden/Gydjen.

Vest-Goden lader nu hornet gå videre til gæsterne. Gæsterne drikker brudeparret til.

Ritualet er overstået.

Først her, efter selve ritualet, gives evt. Gode-gave til Goden/Gydjen.

1. Forberedelse

Der bygges to porte. Den ene har tre ben, og pyntes med løv og blomster – her er to indgange og en udgang. Den anden har kun én gennemgang, den "pyntes" enten med gamle lagener eller med brudeparrets gamle tøj.

Efter disse porte laver gæsterne en ring af sten. Én sten per gæst, fundet på stedet, eller medbragt. Selskabet venter til brudeparret kommer.

Først går de ind gennem hver sin indgang i "blomsterporten". De mødes i porten og træder sammen igennem den ene udgang – gerne hånd i hånd. De har "mødt hinanden", og "træder sammen videre". Derefter går de sammen igennem porten af gamle klude. Når de er igennem, slipper de hinanden og går til hver sin side, tilbage til hver sit "portben". Samtidig sætter brudeparret ild til porten, med hver sin fakkell – man brænder fortiden, så at man fri for fortiden kan træde ind i en fælles fremtid. Sammen ser brudeparret og gæsterne porten brænde op. Derefter træder brudeparret sammen ind i stencirklen, hvor Goden og Gydjen venter. Gæsterne stiller sig i kredsen rundt om.

2. Kredsen lukkes

Goden lukker cirklen ved at vandre rundt om den med sin stav.

Goden/Gydjen siger:

"Kredsen er nu lukket, og må ikke brydes. Kun af børn eller dyr, for de ved ikke bedre. Jeg ønsker jer alle velkommen til dette bryllup."

3. GIFTERMÅLET

Bryllupsforretteren hilser bruden og brudgommen velkommen og spørger dem i hvilket ærende de er kommet.

Bruden erklærer at det er hendes vilje at giftes, og tilkalder sit vidne.

Brudens vidne træder frem.

Bryllupsforretteren henvender sig derefter til brudgommen.

Brudgommen erklærer at det er hans vilje at vies, og tilkalder sit vidne.

Brudgommens vidne træder frem.

Goden holder edsringen frem til brudeparret. Brudeparret, Goden og Gydjen tager alle fat i edsringen med højre hånd.

Bryllupsforretteren spørger brudeparret om de vil giftes med hinanden, og om de er klar over hvad det indebærer (Goden finder selv en passende formulering).

Bruden og gommen svarer hver for sig, og udtaler sit selvvalgte bryllupsløfte til den anden.

Bryllupsforretteren vier bruden og brudgommen sammen med Vårs hænder, og erklærer dem for rette ægtefolk at være.

Bruden og brudgommen, og Goden slipper edsringen, Gydjen vender ringen så at den nu er ”på højkant”.

Bruden og gommen giver hinanden ringe på, igennem edsringen.

Gydjen synger en passende sang, der er valgt i fællesskab med brudeparret.

4. DRIKKE BRYLLUP

Gydjen tager hornet frem og holder edsringen over hornets åbning. Goden fylder hornet igennem edsringen.

Gydjen drikker af hornet og byder brudgommen at drikke. Gommen udbringer sin valgfrie skål og drikker. Hornet gives tilbage til Gydjen, der giver det til Goden. Goden byder nu bruden hornet.

Bruden udbringer sin valgfrie skål og drikker. Hornet gives tilbage til Goden der udbringer en bryllupsskål, og drikker.

Goden hælder resten af hornets indhold på jorden til vætterne.

5. Kredsen åbnes.

Udføres af Goden/Gydjen.

Gæsterne tager nu hver sin sten fra ringen og smider den så langt væk de kan, i alle mulige retninger. Denne cirkel var samlet til dette ene formål, den er nu åbnet og spredt og kan aldrig mere samles. Hvad der er smidt sammen i denne kreds kan aldrig brydes – for denne kreds kan ikke samles igen.

Ritualet er overstået.

..